

Åbygatan – Skolvägen

En berättelse av Tore Stålnapp januari 2009.

Jag skall börja skriva om Kvarna, detta underverk för oss småpojkar. Kvarnen ägdes av Werner Johansson, hans hustru hette Elin. De hade två söner Gösta och Folke. Werner var en orolig person, han gjorde inte mycket, han sprang mellan kvarnen och bostaden. Elin hade kaffet varmt hela dagarna, så det blev många koppar på en dag. Det var Folke som skötte malningen, han hade en liten lastbil som han hämtade spannmål med hos bönderna och körde tillbaka när det blivit natt. Det var inte svårt att få körkort på den tiden, bilinspektören kom ut när Gösta skulle ta körkort, han klarade sitt. Då frågade inspektören Folke om inte han skulle försöka. Folke sade att han inte tränat så mycket. De åkte till Renemovägen o vände o Folke blev godkänd. Min bror och jag var saliga när vi fick sitta i bilen. Vattentillgången för turbinen i kvarnen räckte inte året runt. Vid vattenbrist fick man använda en råoljemotor. De installerade en valskvarn för att mala brödsäd och blev mycket anlitade. Det värsta var när det kom med kattskit i brödsäden, då fick man byta både valsar och valsdukar. Vid ett tillfälle var det orienteringstävling i trakten, de tävlande hade fått löfte om att byta om i kvarna. När tävlingen var över hoppa en del i dammen för att skölja av sig, det var sent på hösten och kallt i vattnet. Werner tog av sig mössan, rev sig i huvudet och sa "Blir de inte sjuka, så är det Guds under". Vidare ner åt Åbygatan kommer man förbi Tells, Blixtens, Richards, Bardens, Aspens, Johans, Åmans, Kardells, Postos och Klippan. Klippan ägdes av Pingstförsamlingen, pastorn hette Tångström. Han ordnade till och med dop i "Ölvagölen". De som skulle döpas, fick gå ut till honom, han doppade dem bakåt i vattnet. När Erik Kardell skulle doppas gick det inte så bra, han var stel som en pinne. Erik blev aldrig riktigt omvänd.

Så något om skolvägen.

Vi hade fyra km till skolan, men från Kvarneryd o Bergskullen var det dubbelt så långt. Vi var lediga en dag i veckan. Min syster o jag fick inte ledigt samma dag, när jag skulle gå ensam ville jag inte gå. Far o Mor tyckte att jag skulle gå. Jag låtsades att det var halt här på kärrvägen. När jag kom ut i "Byggens" bete kom far på cykeln. Han sa att "nu går du rätt så bra, men jag skall skjutsa dig en bit på väg". Det spelades fotboll i skolan på rasterna, ibland hände det att det kunde bli en höjdboll över vägen. En gång kom Kullander i Kybäck på cyklande, han som alltid hade rökpipan i munnen, varvid han fick bollen i huvudet så både mössan o pipan hamnade på vägen. Kullander blev rasande, han stötte ihop med kantor Möller vid lärarbostaden. Möller blev totalt utskälld.

När jag på äldre dar på en tur i hembygden stannar till vid Blixtån för att gå ner dit, där vi badade som barn, var det sig inte likt. Det var igenväxt med buskar och vass. Vår barndoms badplats fanns inte längre. Jag sätter mig på en sten och tänker tillbaka hur det var förr utmed Åbygata, hur torparmor mjölkade sina två kor och torparfar stod med en lövruska och höll flugorna borta, hur de kokade potater till sin hushållsgris och borstade grisen på ryggen. Mjölken kördes med häst och vagn till mejeriet.

Numera är det så tyst utmed vägen, nästan ödsligt. Kyrkan används sällan, den värms inte på vintern. Det enda som hörs är bruset från motorvägen, samt grisarnas skrik från ett svinstall i närheten, de skall lastas på en långträdare för den sista resan.